

Eksperyment MINOS

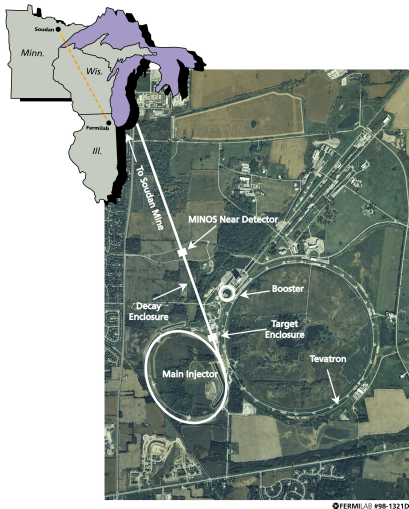
Nowe dane dotyczące oscylacji neutrin i nie tylko

Katarzyna Grzelak

Seminarium Neutrina w laboratorium i w kosmosie
14.12.2007

- 1 Wprowadzenie
- 2 Oscylacje neutrin akceleratorowych w MINOS'ie
- 3 Wysokoenergetyczne miony z promieniowania kosmicznego
- 4 Neutrina z wiązki NuMI w MiniBooNE

Eksperyment MINOS

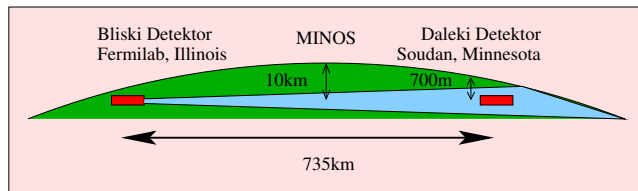
- Drugi w historii i jedyny obecnie zbierający dane eksperyment z długą bazą
- Bliski Detektor (ND) (1kt) w ośrodku Fermilab pod Chicago, 100m pod powierzchnią ziemi
- Daleki Detektor (FD) (5.4 kt) znajduje się 735km dalej w kopalni Soudan, w Minnesocie, 710m pod powierzchnią ziemi (2070 m.w.e.)
- Czas przelotu neutrina $\sim 2.5ms$

Cele eksperymentu MINOS

- **Weryfikacja hipotezy oscylacji $\nu_\mu \rightarrow \nu_\tau$ i precyzyjny pomiar (<10%) parametrów modelu neutrin Δm_{23}^2 and $\sin^2 2\theta_{23}$**
- Poszukiwania jeszcze nie zaobserwowanych przy tej skali mas, oscylacji $\nu_\mu \rightarrow \nu_e$ (poszukiwanie θ_{13})
- Poszukiwanie/wykluczenie egzotycznych hipotez: sterylne neutrina, rozpad neutrina
- Oscylacje neutrin atmosferycznych
- Badanie mionów z promieniowania kosmicznego

Co bada eksperyment MINOS ?

Neutrina akceleratorowe

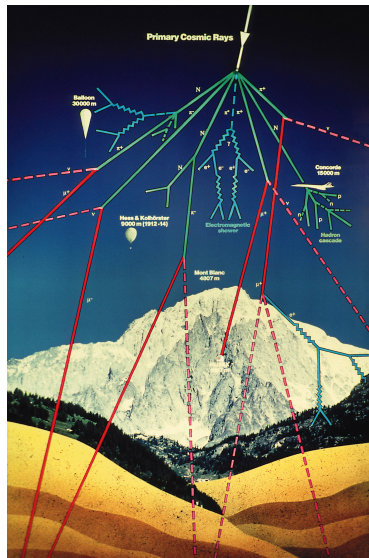

- Pierwsze oddziaływanie w dalekim detektorze 7 marca 2005
- Pierwsze opublikowane wyniki (zanikanie ν_μ : w oparciu o 1.27×10^{20} pot (Run I) (215 oddziaływań ν_μ))
- Przeanalizowano 2.5×10^{20} pot (563 oddziaływań ν_μ)
- Do chwili obecnej zebrano około 3.25×10^{20} pot (Run II)
- Prace nad analizą $\nu_\mu \rightarrow \nu_e$, NC

Co bada eksperyment MINOS ?

Neutrina atmosferyczne

- Dane zbierane od lipca 2003
- Opublikowane wyniki:
  - oddziaływania z wierzchołkiem wewnątrz detektora, rozdzielone ν_μ i $\bar{\nu}_\mu$, po selekcji ~ 0.25 oddziaływania na dzień
  - miony z oddziaływań neutrin (poruszające się ku powierzchni ziemi i poziome), rozdzielone ν_μ i $\bar{\nu}_\mu$, po selekcji ~ 0.15 oddziaływania na dzień
  - Prace nad połączeniem obu analiz

Co bada eksperyment MINOS ?

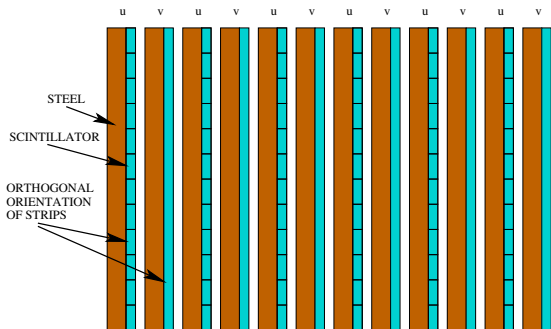
Miony z promieniowania kosmicznego

- pomiar N_{μ^+} / N_{μ^-}
- daleki detektor (FD): rozróżnianie ładunku mionu dla $p < 250 \text{ GeV}/c$, częstość rejestracji mionów $\sim 0.25 \text{ Hz}$
- bliski detektor (ND): miony o średniej energii 8 GeV, częstość rejestracji mionów $\sim 10 \text{ Hz}$

MINOS: BLISKI I DALEKI DETEKTOR

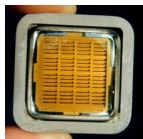
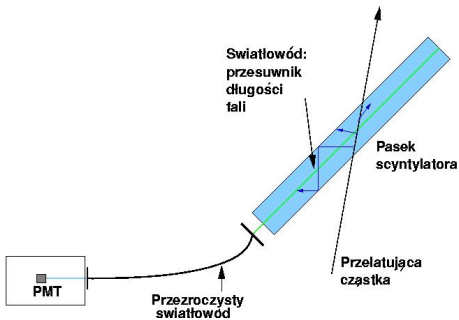
Bliski i Daleki Detektor eksperymentu MINOS mają tak bardzo jak to możliwe podobną budowę:

- naprzemiennie: stalowe płyty (2.54 cm) i paski scyntylatora (1cm)
- paski w co drugiej płaszczyźnie są do siebie prostopadłe

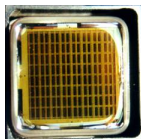

MINOS: BLISKI I DALEKI DETEKTOR

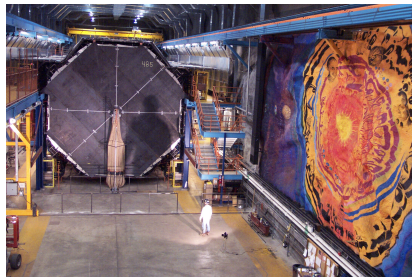
PMT M16 (FD)

PMT M64 (ND)

MINOS: BLISKI I DALEKI DETEKTOR

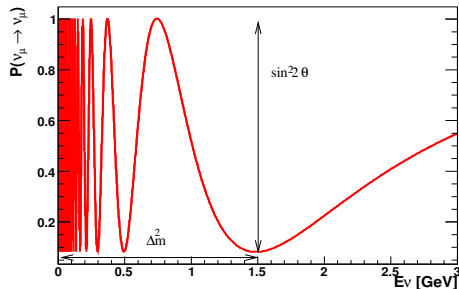
- Bliski Detektor: 1kt, 282 płaszczyzny, $3.8\text{m} \times 4.8\text{m} \times 15\text{m}$
100m pod powierzchnią ziemi
- Daleki Detektor: 5.4kt, 484 płaszczyzny, $8\text{m} \times 8\text{m} \times 30\text{m}$
710m pod powierzchnią ziemi
- $B \sim 1.3\text{ T}$ w obu detektorach

OSCYLACJE NEUTRIN AKCELERATOROWYCH w MINOS'ie

BADANIE ZJAWISKA OSCYLACJI W EKSPERYMENTACH AKCELERATOROWYCH

- obserwacje znikania neutrin mionowych

$$P(\nu_\mu \rightarrow \nu_\mu) \simeq 1 - \sin^2 2\theta_{23} \sin^2 \frac{1.27 \Delta m_{atm}^2 L}{E_\nu}$$

Jednostki:

$$\Delta m^2 [eV^2]$$

$$E_\nu [GeV]$$

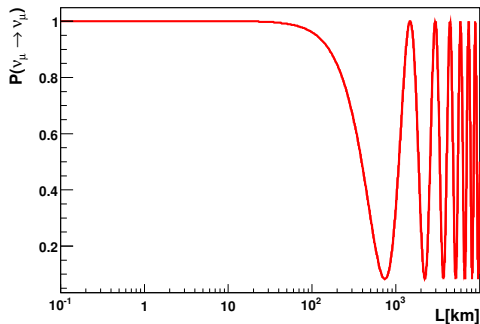
$$L [km]$$

Maksimum oscylacji dla

$$\frac{1.27 \Delta m_{atm}^2 L}{E_\nu} = \frac{\pi}{2}$$

POŁOŻENIE DETEKTORÓW

- Daleki Detektor (ND) → poszukiwanie oscylacji
- Bliski Detektor (FD) → widmo energii niezakłócone przez oscylacje

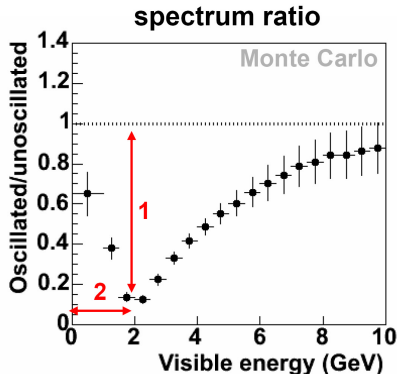
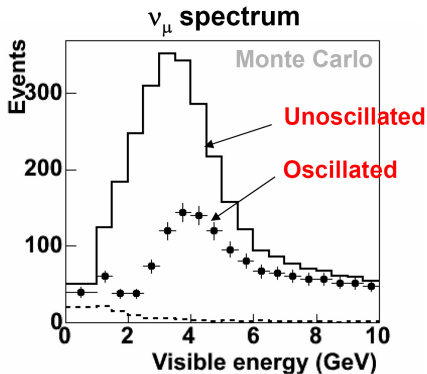
↑
Bliski detektor

↑ Daleki detektor

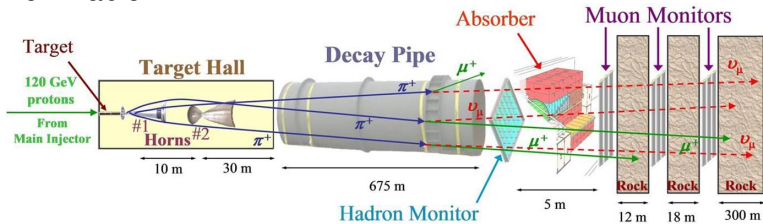
PRZYKŁAD ANALIZY ZNIKANIA ν_μ

Symulacja Monte Carlo

$$P(\nu_\mu \rightarrow \nu_\mu) = 1 - \underbrace{\sin^2 2\theta}_1 \sin^2 \left(1.267 \underbrace{\Delta m^2}_2 L / E \right)$$

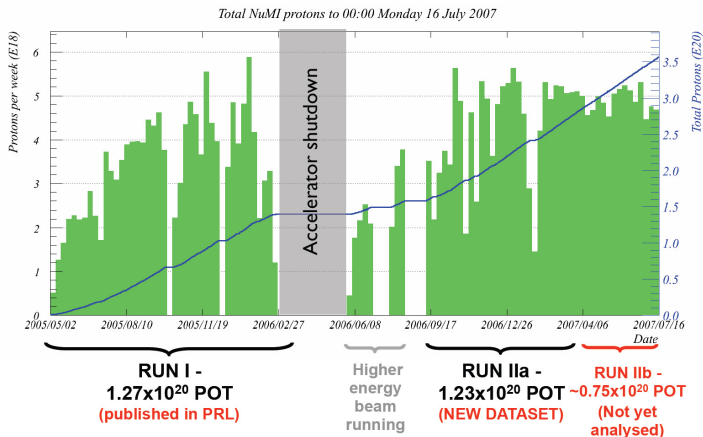

- Protony o energii 120 GeV z akceleratora Main Injector w Fermilabie

WIĄZKA PIERWOTNA - PROTONY

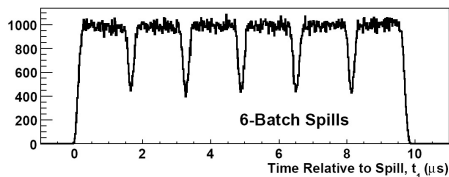
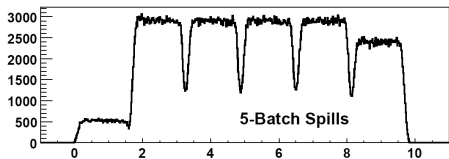
LICZBA DOSTARCZONYCH PROTONÓW

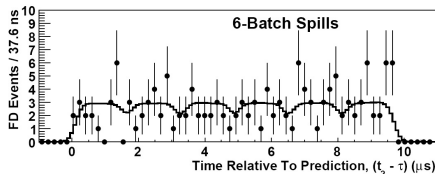
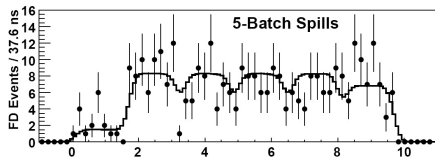

STRUKTURA WIĄZKI PIERWOTNEJ WIDZIANA W ND i FD

- Pierwotna wiązka protonów: wysyłana w 5-6 paczkach, w czasie $10 \mu\text{s}$
- 2.4×10^{13} protonów/puls co 2.2s

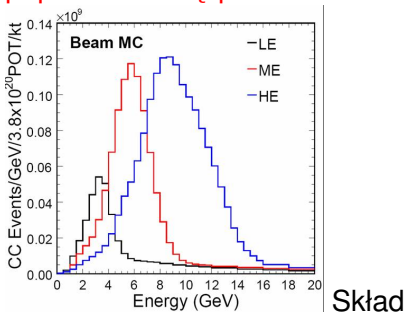
Bliski Detektor

Daleki Detektor

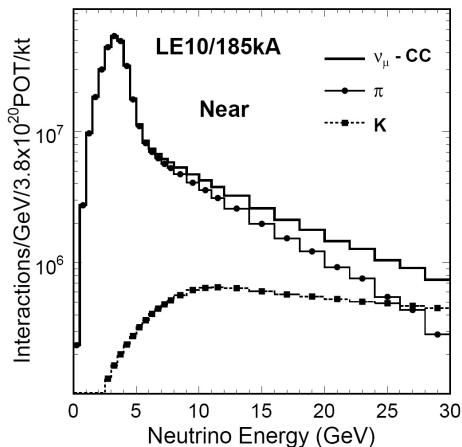
WIĄZKA WTÓRNA - NEUTRINA

Unikalną cechą wiązki NuMI jest możliwość zmiany widma neutrin poprzez zmianę położenia tarczy.

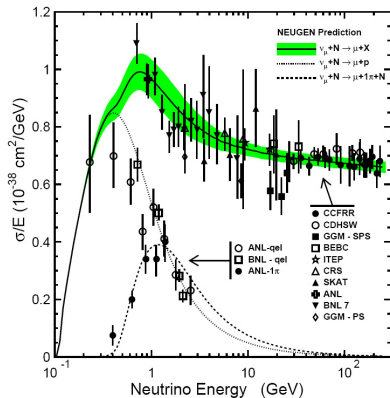

wiązki neutrin (LE-10): 98.5 %
($\nu_\mu + \bar{\nu}_\mu$) (6.5 % $\bar{\nu}_\mu$), 1.5 % ($\nu_e + \bar{\nu}_e$)

ν_μ głównie z rozpadów $\pi^+ \rightarrow \mu^+ \nu_\mu$

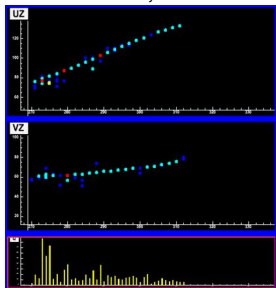
TYPY ODDZIAŁYWAŃ NEUTRIN w MINOS'ie

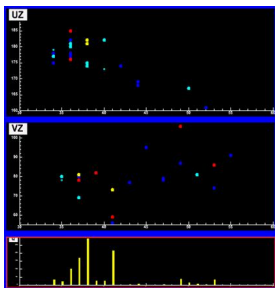
- $\nu_\mu N \rightarrow \mu X$
- Sygnaturą oddziaływania CC ν_μ jest obecność długiego toru mionu
- $E_\nu = E_{shower} + E_\mu$
- Rozdzielczość energetyczna $55\% \sqrt{E}$
- Dokładność pomiaru pędu mionu (6% z zasięgu, 11% z krzywizny)

TOPOLOGIE PRZYPADKÓW Z WIĄZKI NuMI

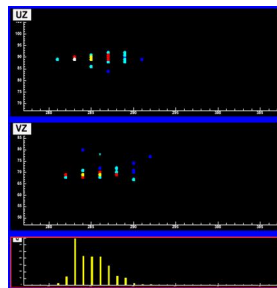
Monte Carlo, Daleki Detektor

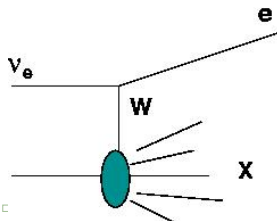
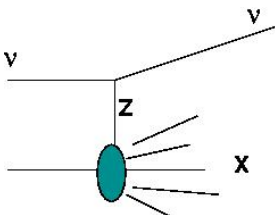
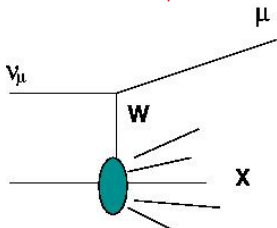
CC ν_μ

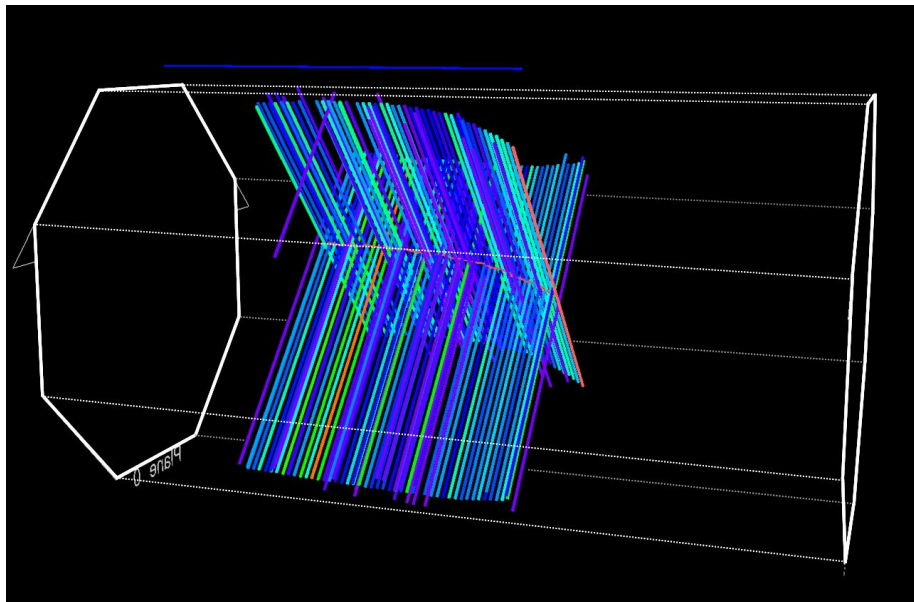
NC

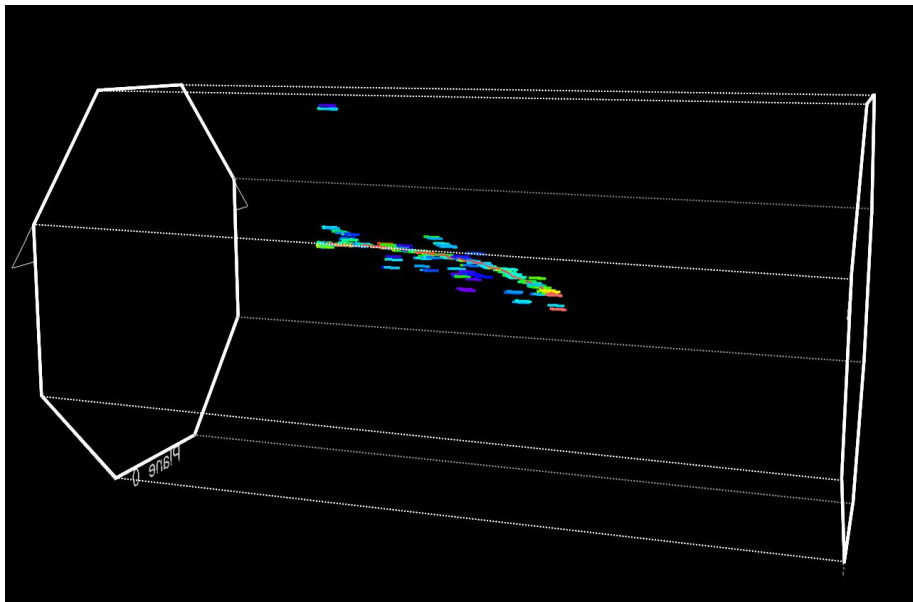
CC ν_e

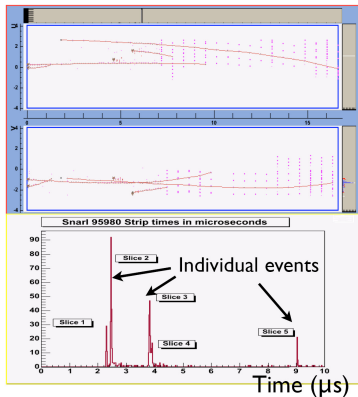
REKONSTRUKCJA w MINOS'ie

REKONSTRUKCJA w MINOS'ie

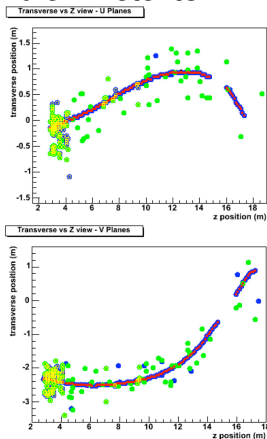

Bliski Detektor

Kilka przypadków rejestrowanych w czasie jednego pulsu wiązki. Odróżniane dzięki informacji czasowej i przestrzennej

Daleki Detektor

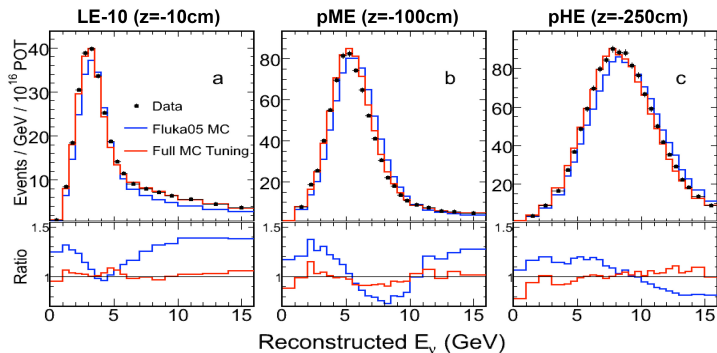

Częstość oddziaływań w FD znacznie niższa ($\sim 10^{-6} \times$ częstość w ND)

- Zabezpieczenie się przed nieumyślnym naginaniem wyników do oczekiwanego
- Wszystkie dane z Bliskiego Detektora są dostępne
- Część danych z Dalekiego Detektora ukryta (zgodnie z nieznaną funkcją długości przypadku i energii zdeponowanej w detektorze)
- Przed otwarciem *puszki* wszystkie procedury dotyczące analizy danych muszą być zamrożone
- Po otwarciu puszki dla pierwszej analizy, część danych z FD na nowo ukryta przy użyciu nowej funkcji

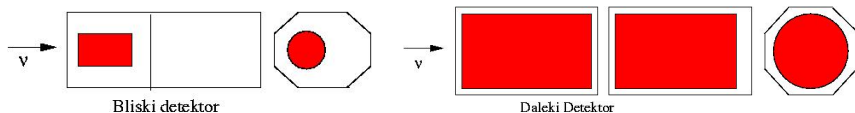
WIDMA ENERGII W BLISKIM DETEKTORZE

- Dane były zbierane przy 7 różnych konfiguracjach wiązki (różne pozycje tarczy i różne prądy w rogach magnetycznych)
- Różnica pomiędzy MC a danymi zmienia się dla różnych konfiguracji wiązki $\Rightarrow$ to sugeruje że źródłem rozbieżności są niedoskonałości w modelowaniu wiązki, a nie nieznanymi przekrojów czynnych

SELEKCJA PRZYPADKÓW CC ν_μ

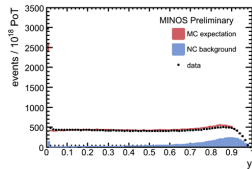
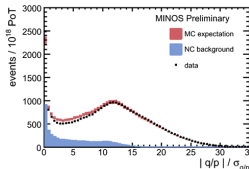
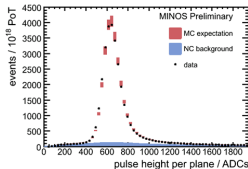
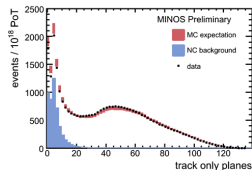
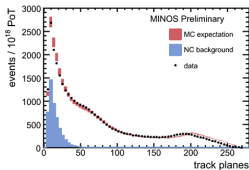
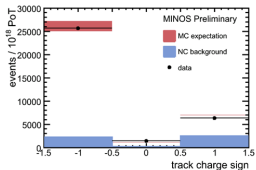
- 1 Co najmniej jeden dobrze zrekonstruowany tor (kandydat na mion)
- 2 Wierzchołek oddziaływania w wiarygodnym obszarze detektora (fiducial volume):
  - ND: $1\text{m} < z < 5\text{m}$, $R < 1\text{m}$ od środka wiązki
  - FD: $z > 20\text{cm}$ od pierwszej płaszczyzny, $z > 2\text{m}$ od ostatniej płaszczyzny , $R < 3.7\text{m}$ od środka detektora

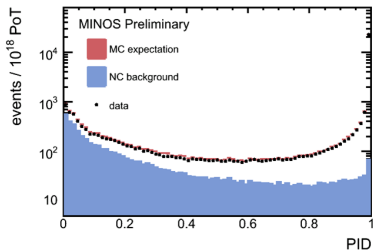
- 3 Miony z ujemnym ładunkiem (wybór ν_μ)
- 4 Cięcie na parametrze PID (Particle IDentification), używanym do selekcji oddziaływań NC i CC

Bliski Detektor: porównanie danych i MC

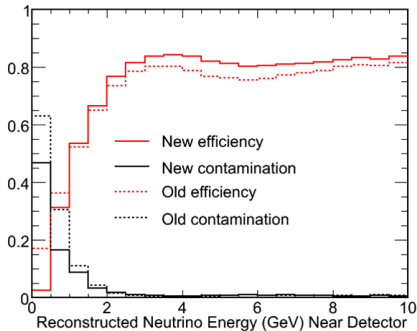
Wielkości które różnicują oddziaływania CC ν_μ i NC

ODRÓŻNIANIE ODDZIAŁYWAŃ CC ν_μ i NC

Cięcie na CC ν_μ : PID > 0.85

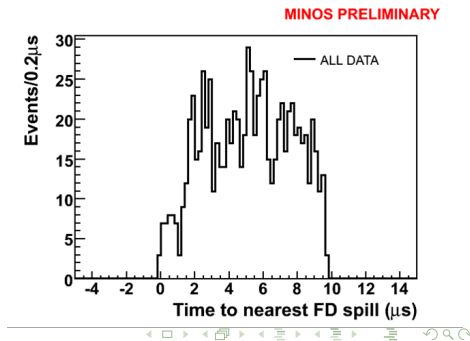
Efektywności i czystości dla ND

SELEKCJA ODDZIAŁYWAŃ Z WIĄZKI W FD

Oddziaływania w Dalekim Detektorze są selekcjonowane na podstawie czasu ich rejestracji i topologii :

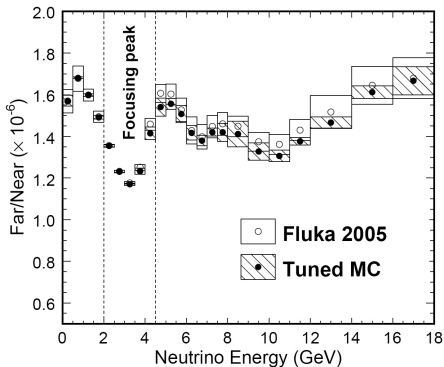
- Czas rejestracji oddziaływań musi być w koincydencji z czasem wiązki NuMI (w $50 \mu s$ oknie)
- Kierunek neutrin musi być zgodny z osią wiązki (kąt toru względem osi wiązki $< 50^\circ$)

Oczekiwane tło z mionów z promieniowania kosmicznego:
 < 0.5 przypadków

EKSTRAPOLACJA ND $\rightarrow$ FD

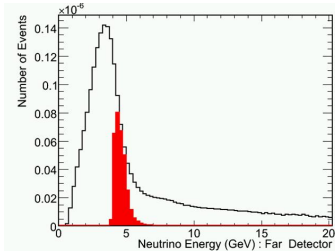
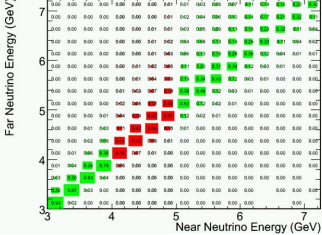
- Dane z Bliskiego Detektora są używane do przewidywania rozkładów energii w Dalekim Detektorze
- Niepewności związane z modelowaniem wiązki i przekrojami czynnymi, wspólne dla ND i FD, istotnie się skracają

- ND widzi wiązkę ν jako źródło rozciągnięte, FD - jako punktowe
- ← Funkcja przejścia wiąże ze sobą prawdziwą energię ν w ND z prawdziwą energią w FD

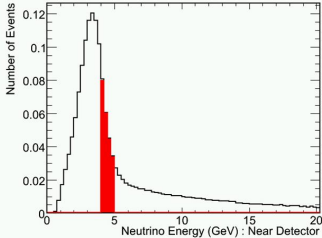
Metoda BEAM MATRIX

LE010 BEAM MATRIX

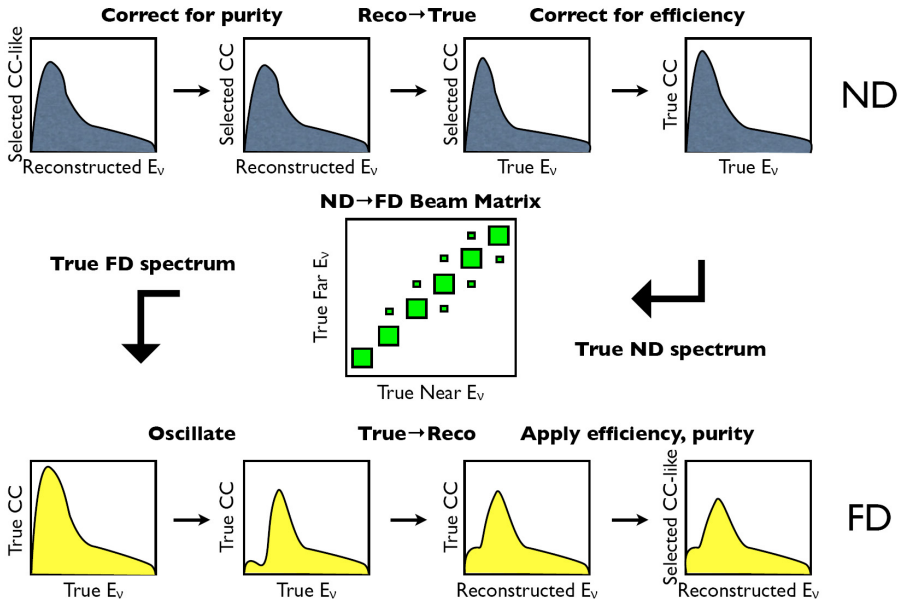

→

↑

Kolejne kroki w metodzie **BEAM MATRIX**

Błędy systematyczne na Δm_{23}^2 and $\sin^2 2\theta_{23}$

- Duże niepewności związane z modelowaniem wiązki i z przekrojami czynnymi, dzięki ekstrapolacji w większości się kasują
- Z pozostałych błędów systematycznych największe są te związane z domieszką przypadków NC i względną normalizacją (niedokładna znajomość wiarygodnego obszaru detektorów (*fiducial mass*), różnice we względnej efektywności rekonstrukcji w ND i FD)

Błąd systematyczny	Shift in Δm_{23}^2	Shift in $\sin^2 2\theta_{23}$
Normalizacja ND/FD $\pm 4\%$	0.065	< 0.005
Absolutna, hadronowa skala energii $\pm 10\%$	0.075	< 0.005
Tło od NC $\pm 50\%$	0.010	0.008
Inne systematyczne niepewności	0.007	< 0.005
Całkowity błąd systematyczny	0.10	0.008

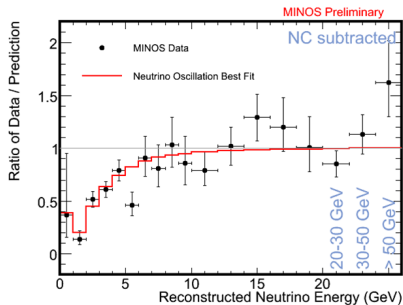
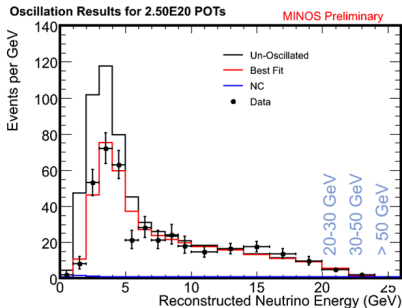
Wpływ kolejnych cięć na danych z FD

Cięcie	Liczba przypadków
Tor w <i>fiducial volume</i>	847
Dobra jakość danych	830
Czas zgodny z czasem wiązki	828
Dobra jakość wiązki	812
Tor dobrej jakości	811
Ładunek toru ≤ 0	672
Parametr PID > 0.85	564
Zrekonstruowana $E_\nu < 200 \text{ GeV}$	563

Zaobserwowana vs oczekiwana liczba zdarzeń

Próbka danych	FD Dane	Przewidywanie (bez osc.)	Dane/Przewidywanie (Beam Matrix)
$\nu_\mu CC_{like}$	563	738 ± 30	0.76 (4.4 σ)
$\nu_\mu CC_{like} (< 10 \text{ GeV})$	310	496 ± 20	0.62 (6.2 σ)
$\nu_\mu CC_{like} (< 5 \text{ GeV})$	198	350 ± 14	0.57 (6.5 σ)

Widmo energii w FD i krzywa oscylacyjna

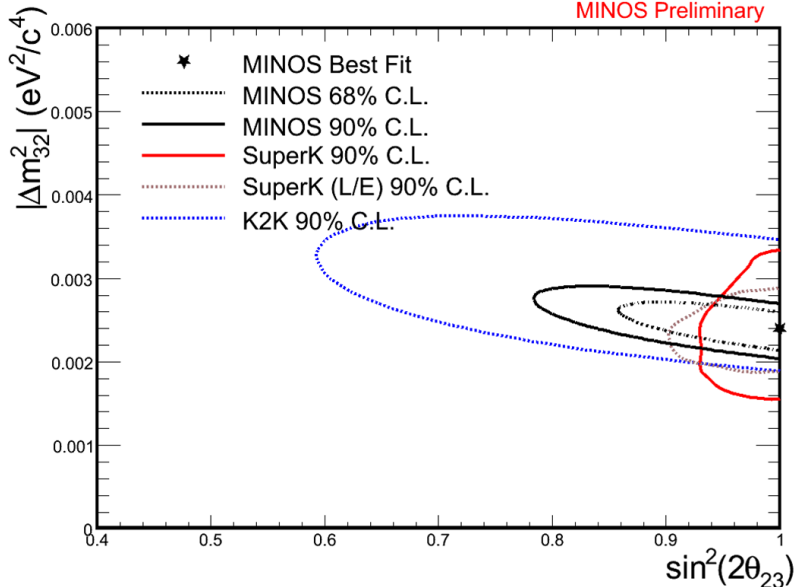

Parametry oscylacji z najlepszego dopasowania:

- $\Delta m_{23}^2 = 2.38_{-0.16}^{+0.20} \times 10^{-3} eV^2$
- $\sin^2 2\theta_{23} = 1.00_{-0.08}$

Dozwolony obszar

MINOS Preliminary

Neutrino z akceleratora: plany na przyszłość

- Dalsza poprawa dokładności pomiaru Δm_{23}^2 and $\sin^2 2\theta_{23}$
- Potencjał do zaobserwowania przejścia $\nu_\mu \rightarrow \nu_e$ albo poprawa limitu na θ_{13} o czynnik 2-3
- Pomiary NC ($\nu_\mu \rightarrow \nu_s$, pojawianie się τ) będą możliwe dla większej liczby danych

WYSOKOENERGETYCZNE MIONY Z PROMIENIOWANIA KOSMICZNEGO

$$R = \mu^+ / \mu^-$$

- Pierwotne promieniowanie kosmiczne: w większości dodatnio naładowane
- Pierwotne promieniowanie kosmiczne ma dodatni ładunek $\Rightarrow$ produkowanych jest więcej kaonów i pionów dodatnio naładowanych niż ujemnie $\Rightarrow$ jest więcej μ^+ niż μ^-
- Celem analizy jest zmierzenie stosunku $R = N_{\mu^+} / N_{\mu^-}$ dla wysokoenergetycznych mionów
- Pomiar istotny dla modelowania oddziaływań promieni kosmicznych w atmosferze, a także dla obliczeń strumienia neutrin atmosferycznych i testowania oczekiwanego stosunku $\bar{\nu} / \nu$

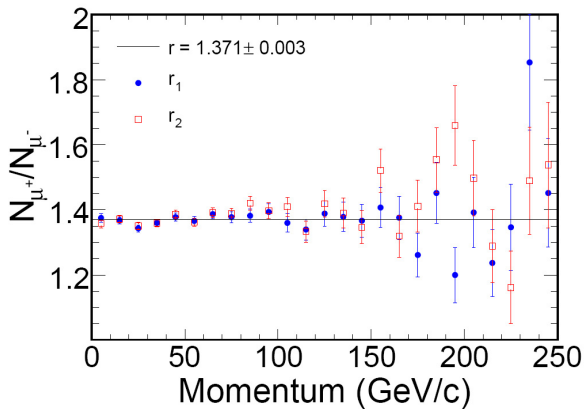
Podsumowanie selekcji

	DF ^a	DR ^b
# events before cuts	$N=29.0 \times 10^6$	$N=8.9 \times 10^6$
cut	Fraction Remaining	
No Cuts	1.0	1.0
Pre-Analysis Cuts:		
1. no reconstruction	0.790	0.832
2. multiples	0.733	0.776
3. coil status	0.730	0.772
Analysis Cuts:		
1. 20 plane cut	0.554	0.585
2. 2m track length cut	0.551	0.582
3. fiducial cut	0.534	0.565
4. fit quality cut: $\chi^2_{fitter}/ndf < 1.5$	0.427	0.452
Charge-sign quality cuts		
1. $(q/p)/\sigma_{q/p} \geq 2.2$	0.141	0.147
2a. MIC cut	0.048	0.050
2b. BdL cut	0.033	0.031

^a DF = cosmic data set, forward field

^b DR = cosmic data set, reverse field

$R = N_{\mu}^{+} / N_{\mu}^{-}$ pod powierzchnią Ziemi

Wyniki dla dwóch kierunków pola magnetycznego

Vertical Muon Intensity

Multiplicity Correction

Number of muons observed
in solid angle bin

$$(I_{\mu})_j = \frac{1}{T} \frac{m N_j}{(\epsilon_j A_j \Delta\Omega / \cos \theta_j)}$$

Correction to vertical for
solid angle bin

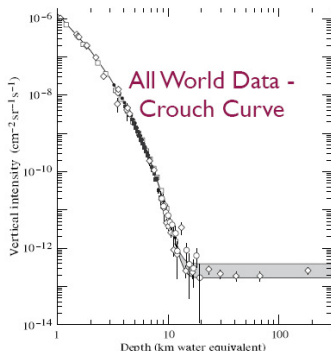
Live Time

Efficiency

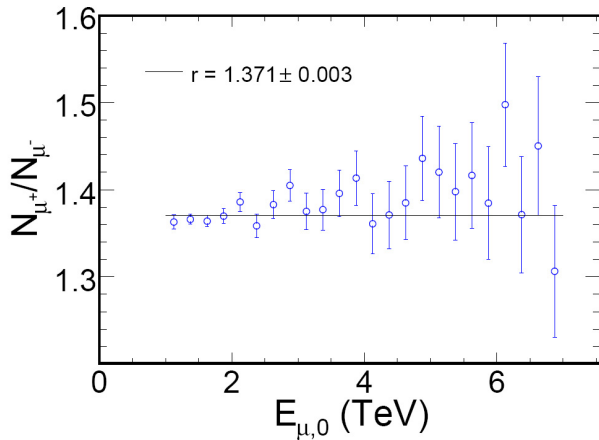
Solid Angle

Projected Area

- Sort single muons into solid angle bins
- Compute intensity for each bin
- Match value to Crouch curve to get slant depth
- Slant depth is column of rock between detector and surface

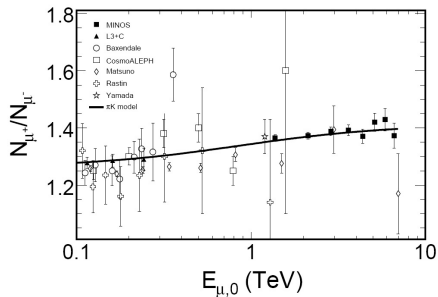
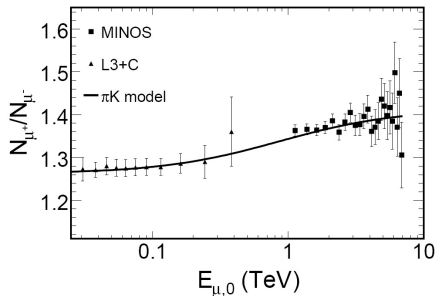
$R = N_{\mu}^{+} / N_{\mu}^{-}$ na powierzchni Ziemi

Wzrost R w funkcji energii

- **MINOS**: $R = 1.371 \pm 0.003(\text{stat}) + 0.012 - 0.010(\text{sys})$
(energie 1 - 7 TeV)
- **L3+C**: $R = 1.285 \pm 0.003(\text{stat}) \pm 0.019(\text{sys})$
(energie < 300 GeV)
- Stosunek liczby mionów dodatnich do ujemnych powinien rosnać w miarę jak rośnie liczba kaonów (stosunek K^+/K^- jest większy niż π^+/π^-)

Porównanie z innymi danymi

Wzrost R w funkcji energii: Podsumowanie 2

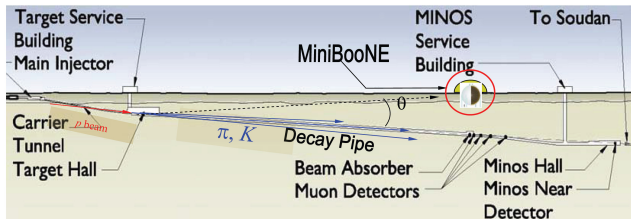
- MINOS obserwuje wzrost stosunku $R = N_{\mu^+}/N_{\mu^-}$ dla mionów z promieniowania kosmicznego, dla energii na powierzchni Ziemi 1-7 TeV energii

NEUTRINA z WIĄZKI NuMI w MiniBooNE

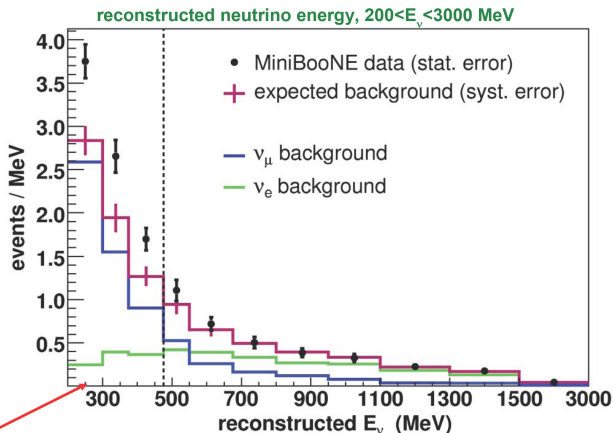

Eksperyment MiniBooNE

- Eksperyment MiniBooNE znajduje się w Fermilabie, niedaleko Bliskiego Detektora MINOS'a
- Korzysta z innej wiązki neutrin niż MINOS (Booster Neutrino Beam), ale ... rejestruje neutrina z wiązki NuMI !
- **Pierwszy eksperyment off-axis** → ustawiony poza osią wiązki, pod kątem 110 mrad (6.3°)

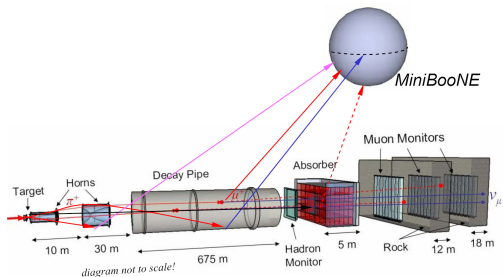

- MiniBooNE zbudowany w celu sprawdzenia wyniku LSND (oscylacje $\nu_\mu \rightarrow \nu_e$ dla $\Delta m^2 > 2 \times 10^{-2} \text{eV}^2$)
- Pierwsze wyniki (04.2007) wykluczają oscylacje typu LSND, ale niewyjaśniona nadwyżka przypadków dla niskich energii

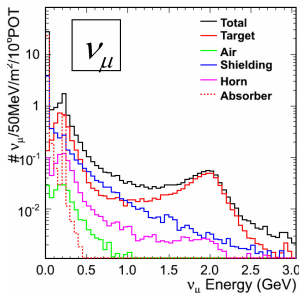
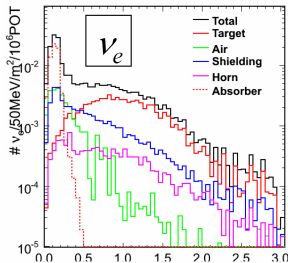

- Obserwacja i analiza wiązki *off-axis*
- Pomiar składowych wiązki pochodzących od rozpadów π i K
- Źródło wzbogacone w ν_e do badania rekonstrukcji i algorytmów do identyfikacji oddziaływań w MiniBooNE
- **Analiza komplementarna do oscylacyjnej analizy w MiniBooNE**

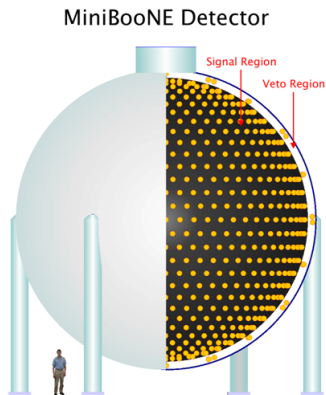
Neutrina z NuMI w MiniBooNE

Skład wiązki NuMI w detektorze MiniBooNE: 81% ν_μ , 5% ν_e , 13% $\bar{\nu}_\mu$, 1% $\bar{\nu}_e$,

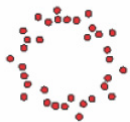
Detektor MiniBooNE

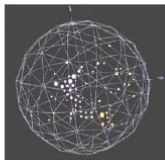
- Detektor schowany w 3 metrowym nasypie ziemnym
- Sfera o średnicy 12m
- Wypełniony 800 t czystego oleju mineralnego (CH_2) (*Fiducial volume*: 450 t)
- Sfera jest podzielona na dwa, koncentryczne, optycznie rozdzielone obszary (**main** i **veto**)
- główny obszar jest wyposażony w 1280 fotopowielaczy, obszar veto w 240 fotopowielaczy

Identyfikacja cząstek

Oddziaływania neutrin
rozdzielane dzięki
promieniowaniu
Czerenkowa

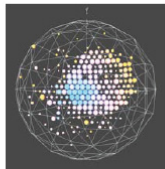
e^-

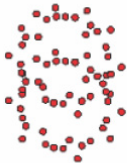
e^-
candidate

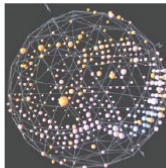
μ

μ
candidate

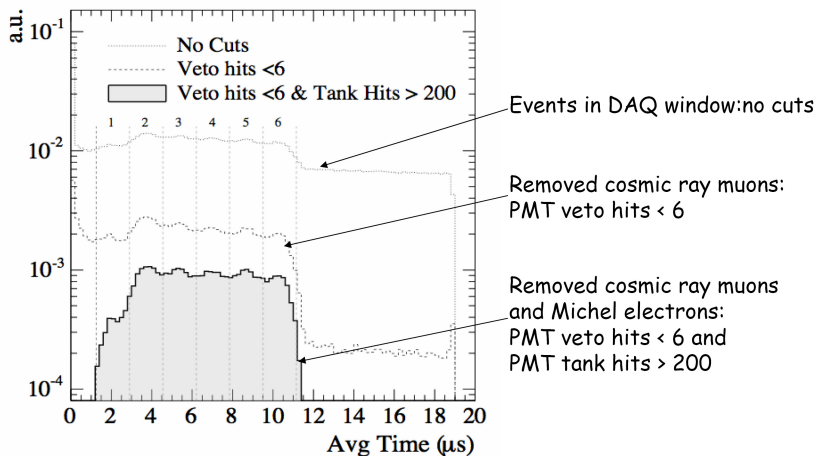
π^0

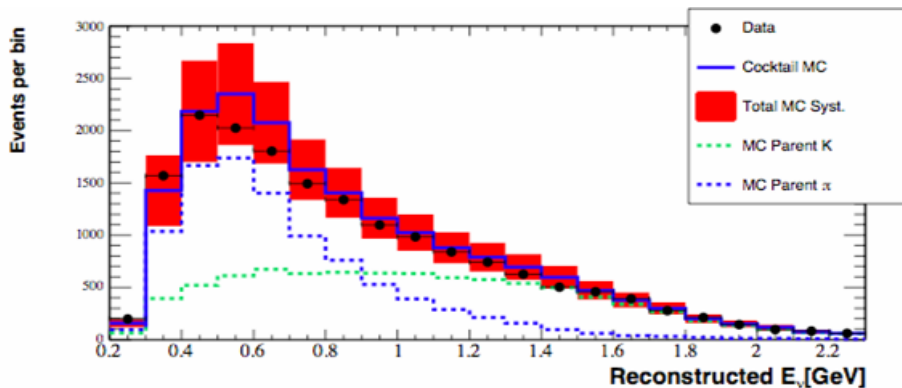
π^0
candidate

Selekcja oddziaływań z wiązki NuMI

- Czas rejestracji oddziaływań musi być w koincydencji z czasem wiązki NuMI (w $20 \mu\text{s}$ oknie)

ODDZIAŁYWANIA ν_μ CCQE

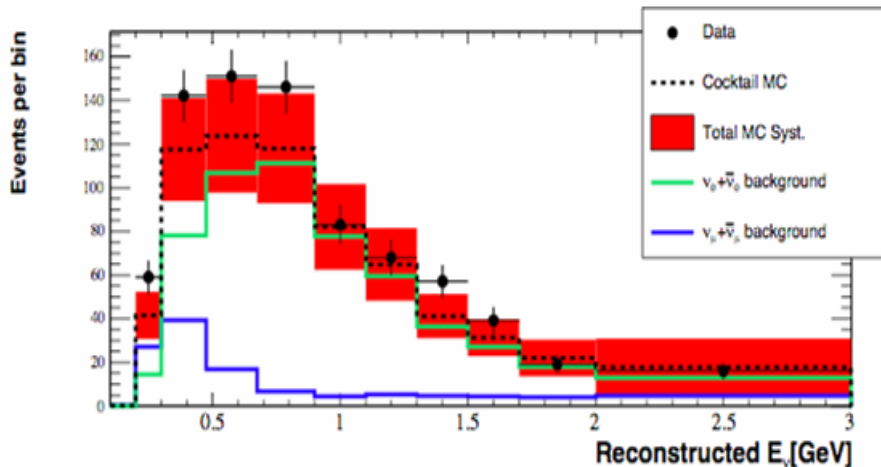

$$E_\nu^{QE} = \frac{1}{2} \frac{2M_p E_l - m_l^2}{M_p - E_l + \sqrt{(E_l^2 - m_l^2)} \cos \theta_l}$$

ODDZIAŁYWANIA ν_e CCQE

Wyselekcjonowano 783 przypadków (MC przewiduje 662)

$$E_\nu^{QE} = \frac{1}{2} \frac{2M_p E_l - m_l^2}{M_p - E_l + \sqrt{(E_l^2 - m_l^2)} \cos \theta_l}$$

- Analiza oddziaływań neutrin z wiązki NuMI w detektorze MiniBooNE dla $1.42 \times 10^{20} pot$
- W ramach (dużych) błędów systematycznych, zgodność pomiędzy danymi a MC dla kwazi-elastycznych oddziaływań CC ν_μ i CC ν_e jest dobra
- W przyszłości prace nad zmniejszeniem efektów systematycznych i nad połączeniem tej analizy z analizą oddziaływań z wiązki MiniBooNE